Retningslinjer for bedømmelsen
Georg Mohr-Konkurrencen 2021
2. runde

Besvarelser som falder uden for de løsninger som ligger til grund for pointskemaerne, bedømmes ved analogi så skridt med tilsvarende vægt i den samlede løsning får tilsvarende point.

Opgave 1

Der gives følgende point for hver del, dog samlet højst 4 point.

- 1 point for en figur der viser (a). Figuren accepteres også hvis nogle af pindene krydser hinanden.
- 2 point for at bevise (b).
  - Heraf får man 1 point for uden begrundelse at skrive at der skal være et lige antal pinde.
- 2 point for at bevise at man ikke kan lave en figur med sættet af pinde fra (c).
  - Heraf får man 1 point for uden begrundelse at skrive at pindenes samlede længde skal være lige.

Opgave 2

De beskrevne point kan opnås enkeltvis selv om konklusionen er forkert.

a. Fordelinger på de mulige udfald af et kast

- 1 point for at vise forståelse af at tallenes gennemsnit eller sum kun afhænger af fordelingen af de 17 kast på de 4 mulige udfald.
- 3 point for at beregne gennemsnittet eller summen for hver af de 56 mulige fordelinger, påvise at i intet af tilfældene er gennemsnittet et helt tal, og konkludere at svaret på opgaven er nej. Efter censorernes skøn fratrækkes ét eller flere point for manglende fordelinger og/eller regnefejl.

b. Nedre og øvre grænse

- 1 point for at udtrykke summen af de 17 tal på en form som er egnet som udgangspunkt for en bestemmelse af dens mindste- og størsteværdi, for eksempel $42+a+b+c+d+e$, hvor a, b, c, d og e er 5 resterende udfald efter at 3 af hver slags er taget fra, eller $2x+3y+4z+5w$, hvor x, y, z og w er antallene af 2-ere, 3-ere, 4-ere og 5-ere.
- 1 point for at begrunde at summen mindst er 52.
- 1 point for at begrunde at summen højst er 67.
- 1 point for at begrunde at gennemsnittet ikke er et helt tal for noget helt tal i dette interval, og konkludere at svaret på opgaven er nej.

Bemærkning: Blandt de udtryk der udløser det første point, regnes også sådanne hvor for eksempel én af de variable x, y, z og w er elimineret med brug af betingelsen $x+y+z+w=17$, og sådanne hvor et multiplum af 17 er adderet.

c. Restklasseregning

- 1 point for at udtrykke summen som $2x+3y+4z+5w$ eller lignende *), hvor x, y, z, w er antallene af 2-ere, 3-ere, 4-ere og 5-ere.
- 1 point for at omforme den betingelse at 17 går op i summen, til en modulær kongruens hvor udtrykkene på kongruensens venstre og højre side hver for sig antager mindre end 16 værdier.
- 1 point for nøjagtigt at beskrive mængderne af de værdier der kan optræde på hver af kongruensens sider, og i tilfælde af overlap hvilke andre givne relationer der udelukker at samme værdi optræder samtidig på begge sider.
- 1 point for at udlede at kongruensen ikke kan opfyldes, og konkludere at svaret på opgaven er nej.

*) Et lignende udtryk er for eksempel $42+2x'+3y'+4z'+5w'$, hvor $x'=x-3$ osv., eller sådanne hvor én af de variable x, y, z og w er elimineret med brug af betingelsen $x+y+z+w=17$, eller tilsvarende med andre variable, og/eller et multiplum af 17 er adderet.

Opgave 3

Begrebet restklasse forudsættes ikke anvendt i besvarelsen.

- 1 point for fremstillinger af tallene 2 og 4-6 på den angivne form. Hvis kravene til de følgende tre point i det væsentlige er opfyldt, behøves dog kun fremstillinger af en repræsentant, som ikke nødvendigvis er én af de nævnte, for hver restklasse modulo 4 undtagen restklassen 3 modulo 4. (Hvor eksempler er givet i opgaveteksten).
- 2 point at vise at summen af fire på hinanden følgende kvadrattal med fortegn $+$, $-$, $-$ og $+$ er lig med 4.
  - Heraf kan der gives 1 point for at vise $(x+1)^2 - x^2 = 2x+1$ eller tilsvarende.
- 1 point for at udlede $n \in M \Rightarrow n \pm 4 \in M$, hvor M er mængden af hele tal der kan skrives på den angivne form, slutte at hvis en repræsentant for en restklasse modulo 4 tilhører M, så er hele restklassen indeholdt i M, og konkludere at alle hele tal kan skrives som angivet.

Bemærkning 1: De beskrevne point kan opnås enkeltvis selv om konklusionen er forkert.

Bemærkning 2: Den tomme sum kan anerkendes som repræsentant for restklassen 0 modulo 4.

Bemærkning 3: Det giver ikke i sig selv point at vise $n \in M \Rightarrow -n \in M$ og/eller $n \in M \Rightarrow n+2 \in M \vee n-2 \in M$.

Bemærkning 4: Der findes tilsvarende konstruktioner hvor man fx viser at summen af 8 på hinanden følgende kvadrattal med fortegn $+$, $-$, $+$, $-$, $-$, $+$, $-$ og $+$ er lig med 16. Hvis summen er 16, anvendes skemaet med 16 i stedet for 4, og tilsvarende ved andre konstruktioner af denne art.

Opgave 4

a. Forlængelse af BM

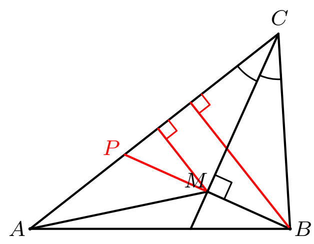

- 1 point for at indføre skæringspunktet P mellem linjerne AC og BM.
- 2 point fordelt på én af følgende måder.

  Enten:
  - 1 point for at vise $|BP| = 2|MP|$.
  - 1 point for at udlede at højden fra B i trekant ABC er dobbelt så lang som højden fra M i trekant AMC.

  Eller:
  - 1 point for at vise at trekanterne CMB og CMP har lige store arealer.
  - 1 point for at vise at trekanterne AMB og AMP har lige store arealer.
- 1 point for at udlede at arealet af trekant AMC er lig med halvdelen af arealet af trekant ABC.

b. Højder

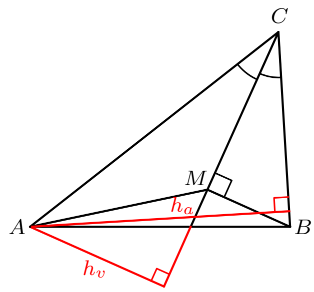

- 1 point for at indføre højderne h_a og h_v fra A i trekanterne ABC og AMC.
- 1 point for at begrunde at h_a og h_v begge er proportionale med $|CA|$ når B, C og $\angle C$ holdes fast, og A varieres.
- 1 point for at udlede at også arealerne af trekanterne ABC og AMC er proportionale med $|CA|$, og påvise at for $|CA| = |CB|$ er førstnævnte areal dobbelt så stort som sidstnævnte.
- 1 point for at udlede at arealet af trekant AMC er lig med halvdelen af arealet af trekant ABC.

c. Medianer

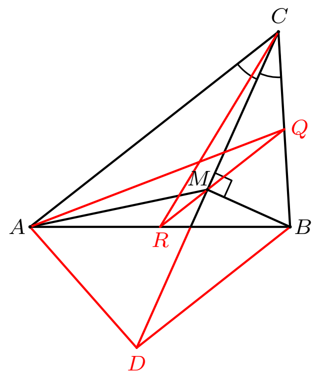

Punkt $D \neq C$ ligger på vinkelhalveringslinjen så $|DB| = |CB|$, punkt Q er midtpunktet af CB, og punkt R er midtpunktet af AB.

- 1 point for at indføre ét af punkterne D, Q eller R.
- 2 point for at vise $DB \parallel AC$, $MQ \parallel AC$ eller $RM \parallel AC$.
  - Heraf kan der gives 1 point for at vise $\angle CDB = \angle DCB$ eller $\angle CMQ = \angle MCQ$.
- 1 point for at udlede at arealet af trekant ABC er lig med arealet af trekant ADC, eller udlede at arealet af trekant AMC er lig med arealet af én af trekanterne AQC og ARC, og konkludere at arealet af trekant AMC er lig med halvdelen af arealet af trekant ABC.

d. Ensvinklede trekanter

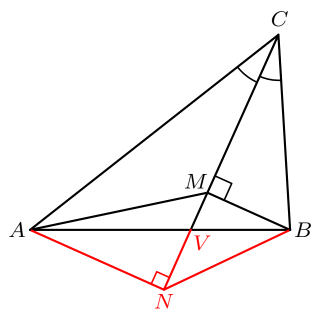

- 1 point for at indføre projektionen N af A på vinkelhalveringslinjen.
- 1 point for at vise $\triangle CNA \sim \triangle CMB$ og $\triangle VNA \sim \triangle VMB$, hvor V er vinkelhalveringslinjens endepunkt.
- 1 point for at udlede at trekanterne CMA og CNB har lige store arealer, og trekanterne VMA og VNB har lige store arealer.
- 1 point for at udlede at summen af arealerne af trekanterne CMA og CNB er lig med arealet af trekant ABC, og konkludere at arealet af trekant AMC er lig med halvdelen af arealet af trekant ABC.

e. Trigonometri

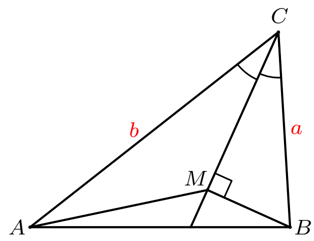

Betegnelser: $a = |CB|$, $b = |CA|$, $C = \angle ACB$.

- 1 point for at udtrykke arealet af trekant ABC ved a, b og C.
- 1 point for at udtrykke arealet af trekant AMC ved a, b og C.
- 2 point for at udlede at arealet af trekant AMC er lig med halvdelen af arealet af trekant ABC.
  - Heraf kan der gives 1 point for en analyse af tilfældet $a = b$.

f. Koordinatregning

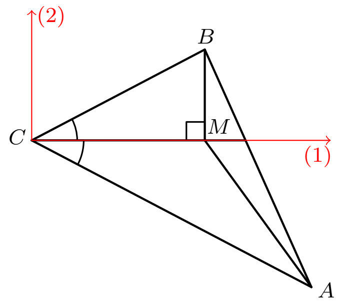

Følgende skema tager udgangspunkt i en løsning hvor koordinatsystemet lægges med punktet C som begyndelsespunkt og vinkelhalveringslinjen som førsteakse. Ved andre analytiske løsninger gives der tilsvarende point for tilsvarende skridt.

- 1 point for at indføre koordinatsystemet.
- 2 point for at udtrykke arealet af trekant ABC hensigtsmæssigt ved koordinater til A og B og eventuelt en hældningskoefficient for én af linjerne CA og CB.
  - Heraf kan der gives 1 point for et hensigtsmæssigt udtryk for vinkelhalveringslinjens længde.
- 1 point for at udtrykke arealet af trekant AMC hensigtsmæssigt ved koordinater til A og B og eventuelt en hældningskoefficient for én af linjerne CA og CB og påvise at udtrykket er halvdelen af udtrykket for arealet af trekant ABC.

Opgave 5

Alma kan begynde med et vandret eller et lodret træk og har i begge tilfælde en vindende strategi. Hvis første træk er vandret, består den i altid at flytte brikken længst muligt i vandret retning. Det følgende tager udgangspunkt i denne strategi. Hvis deltageren beskriver strategien med lodrette træk, anvendes pointskemaet med tilsvarende ændringer.

- 1 point for at beskrive den vindende strategi.
- 1 point for at vise at efter hvert af Almas træk befinder brikken sig på et sort felt med ét eller to hvide nabofelter som ligger i samme lodrette søjle, og som hver for sig er hjørnefelt i et hvidt rektangel helt omgivet af sorte felter eller kanter af brættet.
- 1 point for vise at hvert nydannet sådant rektangel er bredere end det er højt.
- 1 point for at vise at i denne situation kan Bertha ikke forhindre Almas næste træk, og udlede at spillet slutter før eller siden ved at Bertha ikke kan trække.